

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Ortutay-Tiszti Lajos*

Cím: *Mechwart-liget.*

Forrás: *Budapesti Hírlap*

Bp

(Hely)

1926. 4. 8.

(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Mechwart-liget

Idő

"1926"

Személy

Mechwart-liget.

A Közmunkatanács most tette közzé azt a kis szürke hirt, hogy a *Statiztika-kert*, vagyis a Keleti Károly-utcának Margit-kör-uti betorkollásánál fekvő parkirozott területet, amelynek bejárójánál néhai Mechwart András emlékszobra áll, *Mechwart-ligetnek* nevezte el (a határoló utcák neveinek meghagyásával).

A mai nemzedék tagjai már alig ismerik a Mechwart nevet. A Közmunkatanács szép és kegyeletes tényle, mellyel e nagyszabású és példaadó egyéniségnek emléket örökítette meg, alkalmat nyújt arra, hogy visszaidézzük azokat a hervadhatatlan érdemeket, amelyeket a régi nagy Ganz-gyár feledhetetlen emlékü vezérigazgatója a magyar ipar fejlesztése terén szerzett.

A budai Ganz-féle kis öntő intézet az ő szerény kis műhelyével, ahol a múlt század közepén alig 40 munkás dolgozott, világcéggé fejlődött az alatt a 40 év alatt, amennyi Mechwart állott az élén. Az ő élete örök példája lehetne annak, miként lehet a leg-szerényebb életkörülményekből egy nagy-tehetségű, vasakaratu, szilárd jellemű embernek felküzdenie magát oly állásba, melyben hazafias lélekkel, páratlan eredményekkel, nagy és jövedelmező alkotásokkal hálálja meg a magyar föld vendégszeretétét.

Abban a korszakban, midőn a magyar gazdasági élet még csak gyermekkorát élte s iparunk a kezdet óriási nehézségeivel küzdött, Mechwart András szakértelme, üzleti szelleme és fáradhatatlan tevékenysége annyira fel tudta virágoztatni vállalatát, hogy már az 1873-iki világkiállításon beszületet és dicsőséget tudott szerezni a magyar iparnak. Ebbe az időbe esik lisztőrölő

szervezetének, a Mechwart-féle kéregöntésű hengereknek feltalálása is, mely a malomipar terén korszakalkotó találmánya az egész világ malomiparának átalakulását vonta maga után.

Közben erős kézzel és fényes talentummal egyre fejleszti a vállalatot, hatalmas ipartelepeket létesít, egyre nagyobb arányban bővíti ki műhelyeit s már 1878-ban megalkotja a cég villamos osztályát, melynek kitűnő szakemberei világhírű uttörői lettek szakmájuknak s odafejlesztették az új iparágat, hogy egy szerény kis próbaterekből mintaszertűen berendezett, önálló elektrotechnikai gyár lett, mely külön is a magyar nagyipari vállalatok első sorába tartozik, mint a Ganz-féle villamossági r.-t.

Hatalmas szervezőképessége nem elégett meg vállalatának belföldi kifejlesztésével, hanem versenyképessége fokozására külföldön is számos helyen megvetette lábát. Az 1878-ban megvett Leobersdorfi gyárból Ausztria legmodernebb és legvirágzóbb gyárát fejlesztette ki, az 1880-ban létesített milánói telep pedig Olaszország

gép- és elektrotechnikai iparában visz domináló szerepet. Céltudatos munkájával csakhamar odajutott, hogy vállalata Európa minden részében s a tengerentuli földrészekben is nemsokára képviselve volt.

A vágógyár, amelyet a cég az ő vezérigazgatósága alatt 1880-ban vett meg, ma az egész kontinensnek egyik legjelentékenyebb s világhírű telepe. A hatalmas ipartelepek egységes mesteri vezetése alatt a fejlődésnek eddig nem is képzelt fokára jutottak s utóbbi évtizedeknek csaknem valamennyi nemzetközi kiállításán mindenütt elismerést és hírnevet szereztek iparunknak.

Mechwart András mint műszaki tudós,

mint széles látókörű üzletember, mint humánus érzésű vezér és emberbarát s idegen származású létére mint tiszta jellemű hazafi, egyaránt kiállotta egy félszázad — 48 esztendő — tűzpróbáját. A tisztelet és megbecsülés, amely nevét környezte, nemcsak az országban, de az egész művelt világban osztályrészeül jutott. Az elismerés külső jeleként a Ferenc József-rend lovag-és középkeresztjét, a III. oszt. Vaskoronarendet, továbbá a német és belga rendjeleket kapott, a Magyar Tudományos Akadémia neki ítélte oda az első Wahrmann-féle nagy aranyérmét s disztagja lett számos szakegyesületnek. Érdemeiért a királyi kegy magyar nemességgel tüntette ki („belecskai“ előnévvel).

Szociális érzékének, okos és humánus vezetésének gyümölcse volt, hogy munkásai és tisztviselői egyaránt ragaszkodtak hozzá és vállalatához. A derék munkások és a kitűnő tehnikusok egész seregét nevelte majdnem öt évtized alatt az országnak, akik mindenkor büszkeséggel vallották őt mesterüknek és tekintették iskolájuknak az ő példáját. Munkásainak atyai istápolója volt, akiknek munkaházakat épített és segélyezési alapot létesített, velük érzett mindenkor, sohasem feledvén, hogy pályafutását ő is munkásként kezdte meg.

Hogy közben mennyi nyomort enyhített e hosszú idő alatt, nemcsak azok tudják, akik az ő általános működését közvetlenül közelből ismerték, de mindazok is, akik vele társadalmilag valamiképpen érintkezésbe jutottak. Méltán nevezték el pályatársai *aranyzivű vasembernek*.

A Közmunkatanács, amikor a budai Ganz-telepek közelében fekvő *Statiztika-kertet* Mechwart-ligetnek nevezte el, tudatában volt annak, hogy ennek a kitűnő embernek az emlékét ápolni erkölcsi kötelesség. Buda közönsége, mely oly sokat kö-

szönhet Mechwartnak, szívesen és hamar meg fogj aszkolni a „Statiztkai kert“ új nevét. Hadd hirdesse a Mechwart-liget abban a kerületben, amelyben hosszú és áldásos élete tellett, egy igaz és nagy ember érdemeit, kegyeletül és megemlékezésül a késő utókornak is.

Ortutay-Tiszti Lajos dr.